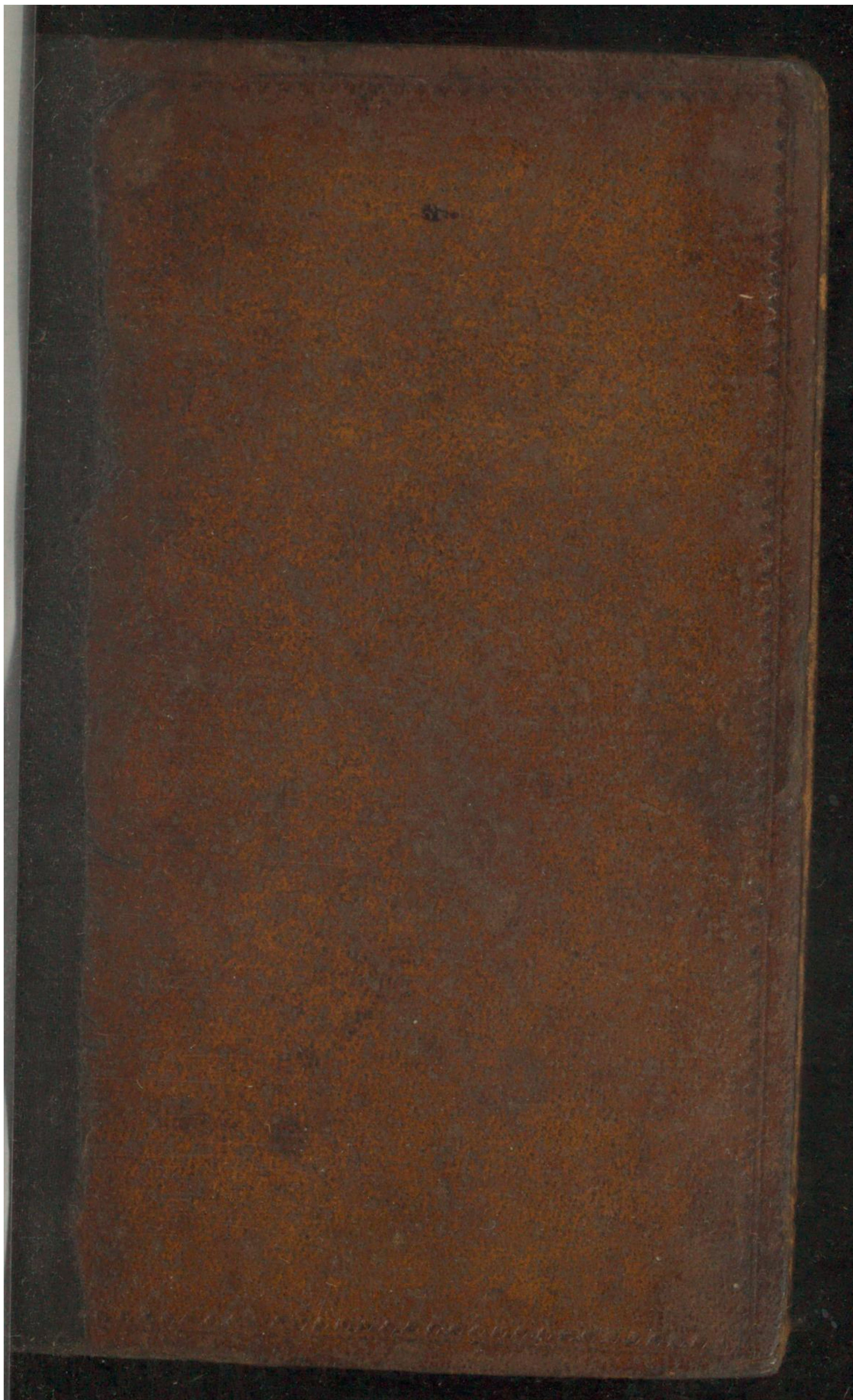
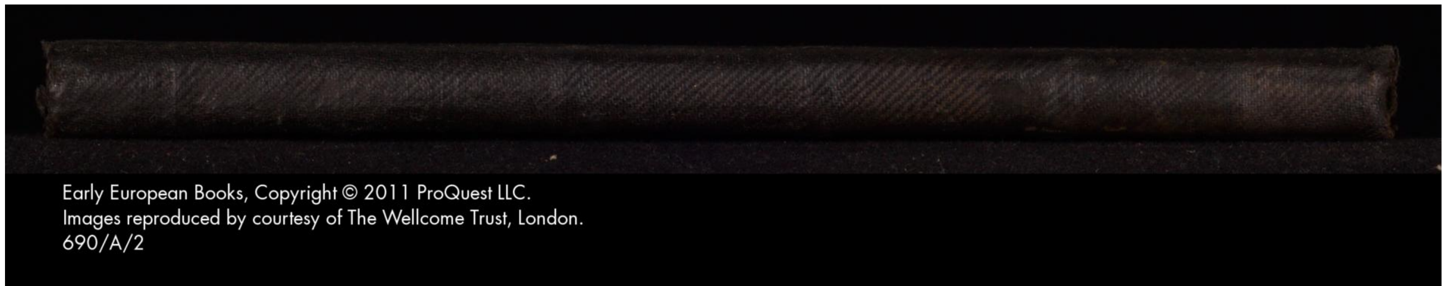

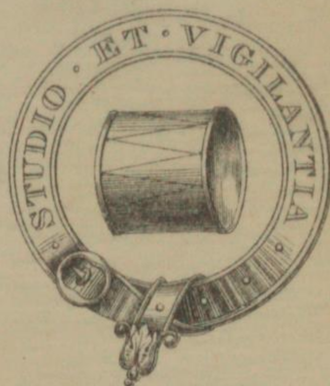

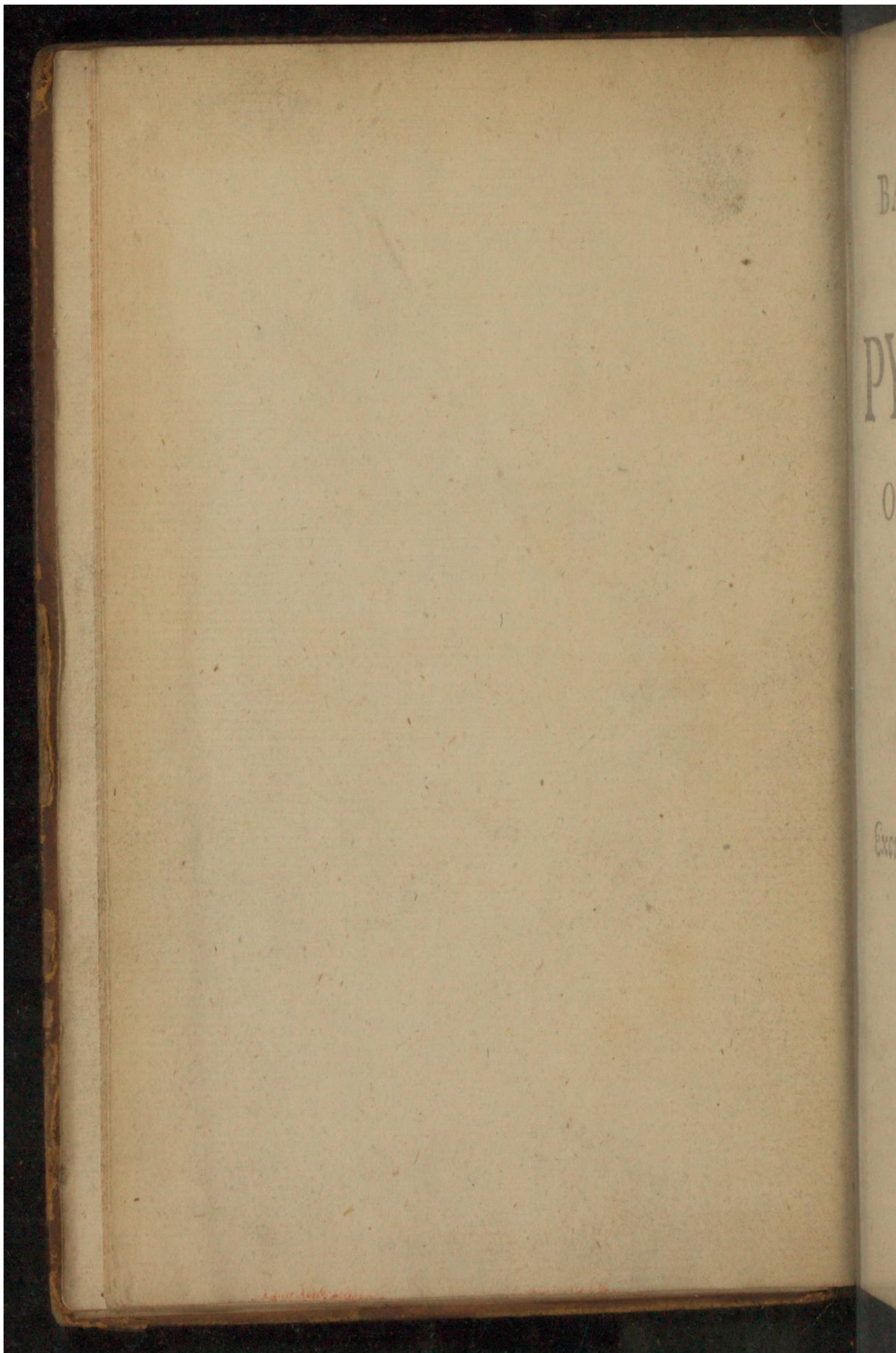

STUDIO · ET · VIGILANTIA

2. 12. 6

CASPARI BARTHOLINI DE PYGMÆIS OPUSCULUM.

HAFNIÆ,
Excudebat Georgius Hantzsch,
Anno 1628.

Reverendis & Doctißimis Viris,

IN DIOECESI SCANICA PRAEPOSITIS

Ecclesiarum provincialibus, Dominis amicis & fratribus in CHRISTO *optatißimis*

D. D. D.

C. BARTHOLINUS.

CAP.

CASP. BARTHOLINI

DE PYGMAEIS OPUSCULUM.

Prooemium.

CUm reperti fuerint, qui de Gigantibus tùm ex professo scripserint, tum incidenter quadam prolixitate commentationis in Genesim Mosaicam; qui verò de Pygmæis datâ operâ opus aliquod reliquerit, inventus hactenus, quod equidem sciam, nemo sit: operæ pretium me facturum existimavi, si animi causâ hanc in me provinciam susciperem, ob argumenti raritatem & difficultatem, quâ territi videntur alij; Venaturus non quantum debeo & volo, sed quantum possum, labore aliquo subcisivo; alijsq; doctioribus ansam in hanc rem uberiùs inquirendi præbiturus.

De Pygmæis

CAPUT. I.

De Homuncionibus & pumilionibus ſeu nanis à Pygmæis diſtinctis.

DE Pygmæis me ſcripturum recepi, ſeu cubitalis ſtaturæ homullis: non de quibusvis coactæ ſtaturæ hominibus, diminutis & decurtatis ab reliquorum commenſu. Cum n. nulla animalium detur ſpecies, quin differentiam quantitatis aliqualem recipiat ſecundùm maius & minus: in humana utiq; hoc etiam apud omnes ferè gentes cottidianum cernitur atq; ordinarium. Quamquam interim non de nihilo ſunt querelæ Homeri in libris ſuis, ad quem alluſit Juvenalis ſcribens:

Nam genus hoc vivo iã decreſcebat Homero,
Terra malos homines, nunc educat atq; (puſillos.

Atq; Plinii lib. 7. c. 16. Homines noſtris hiſce temporibus, quàm ſæculis ſuperioribus paulatim gigni breviores & minores. Addiderim ego, ut plurimùm: cauſâ n. incidente aliquando fieri poteſt atq; rariore, breviores

viores parentes prolem aliquam prolem procericrem in lucem edere, atq; avorum & atavorum longitudinem in nepotes migrare. Quod a. illi de quantitatis imminutione conquesti sunt, longè adhuc veriùs de vitæ brevitate conquerendum: Homines olim ante diluvium ultrà annos 900, & olim post diluvium, primùm ultrà 400, deinde ad 150 vixisse: hodie inter aliquot myriades vix unum 90 attingere. Nempè mundus universus ab annis ad annos fit infirmior, per ætates etiam suas senescens decrescit, & vires paulatim amittere videtur quicquid sub cœlo. Quinimò & ipsum cœlum instar fumi deficere, & terram instar vestimenti veterascere atq; atteri, Spiritus Dei, omni exceptione maior pronunciavit Esai. 51, 6. Quamobrem non iniuriâ Cyprianus dixit, totum de semetipso testari mundum, omnia

In peius ruere & retro sublapsa referri.

Hinc Esdræ lib. 4. c, 5, v. 54 et 55. dicitur: Considera ergo, quoniam minori staturâ estis, præ his qui ante vos, et qui post vos, minori quam vos, quasi iam senescentes creaturæ, & fortitudinem

iuventutis prætereuntes. *Innuit ergò creaturas iam consenuiße & vires excesßiße iuventutis, non secùs ac vir florenti ætate validam prolem generat; instante senectute non nisi debilem atq; infirmam. Cœterùm hanc in rem uberiùs verba facere, nostri instituti non indulget ratio. Hoc potißimùm præsenti capite monere propositum est: etiam in humana specie, ut alijs, dari non tantùm homines grandes, proceros & quasi Gigantum minorennes filios; verùm etiam* μικρανθρώπους, *quos Græci etiam vocarunt* νάνους*: qua de voce vide Gellium lib. 19, c. 13. Latini homunciones, homullos, pumilos, pumiliones & ad imitationem Græcorum* nanos *appellitant: qui tamen Pygmæi non sunt, aut cubiti saltim altitudine, neq; antra & specus instar Pygmæorum petunt: sed cum maximis nonnunquam certant ingenio, prudentiâ, sapientià, arte militari, robore; agilitate v. & celeritate plerumq; superant. Homulli namq; fuerunt ex eruditißmis ac ingeniosißimis viris: Melanchton, Erasmus, Eberus, Hemmingius, Taubmannus, Grotius; & ante hos Marsilius Ficinus, Jacobus Faber Stapulen-*

sis, alijq; complures; Olim v. Poëtæ insignes & aliàs docti & eloquentes, Aneus Tragædiarum princeps scriptor, teste Plinio, Aurelius, Augurellus, Cornelius Licinius Calvus à Catullo ob corporis exiguitatem Colopichius dictus & Horatius, Virgilius, Persius, Hortensius, Salustius: itim religiosi, fortes & animosi, Numa Pompilius, Coriolanus, alijq; infiniti cùm bello, tùm pace illustres viri: Lycurgus, Solon, Demosthenes, Themistocles, Miltiades, & ipsi septem Græcorum sapientes: ut non iniuriâ Aristoteles Alexandro præceperit, non debere ab ipso contemni parvæ staturæ homines, quia plerumq; hi sapientiâ, consilio, & optimè politis moribus inveniantur præditi. Consentit Cato his versiculis:

Corporis exigui vires contemnere noli,
Consilio pollet, cui vim natura negavit.

Et Avicenna autor est, naturam supplere ingenio, ubi corpore deficit. Ex fortißimis bellatoribus: David Rex & Propheta, omnium virtutum cumulo ornatus, Agesilaus, Alexander Magnus, Augustus Cæsar, Antonius Caracalla, Diomedes, & Menelaus, Vlyßes, Nicolaus Piccinius Italus &c. Vt n. in

putri

putri vagina ensis ferreus (rectè quidam scripsit) sic in fragili corpore fortis & perutilis animus sæpè latet. Atq;

A cane non magno sæpe tenetur aper.

Vide mihi Saulē, toto vertice supra populū eminētē: mãsuetus fuit, fortis, pius, ut ad regnū veniret; sævus ignavus, impius ut malè administraret; tãdē etiã amens ut sceptro pariter atq; vita spoliaretur. Magnus etiã fuit Goliath, sed improbus, nec fortis quidem: Martem enim ventosa in lingua duntaxat habuit.

Plures tamen fortes viros non negavero fuisse partim excelsa atq; eminente staturâ, partim grandi vastoq; corporis pondere: ut fuêre Agamemnō, Aiax, Antenor, Africanus Scipio, Claudius Cæsar, Cajus Cæsar, Carolus Rex Francorum, Consalvus Cordubensis, Flavius Domitianus, Georgius Scanderbegus, Georgius Fronspergius Suevus, Gothofredus Bulonius, Johannes Assumbeius, Ussumcassanus, Mausolus, Magnus Sfortia, Mahometes II. Turcarum Imperator, Nestor, Neoptolemus, Ottho, Palamedes, Romulus, Troilus, Tiberius Cæsar, Tamerlanes Schytarum Rex, & Reges Daniæ pleriq; in hunc usq; diem. Cum n. Anno Christi 1474 Christianus I. Daniæ, Sueciæ, Norwegiæ &c. Rex, Romæ, quò religionis causâ venerat, à Pontifice & Romanis videretur;

a stuperē illi coniecti sunt, obiis inusitatā Re-
is & proceritatem & formositatem; quâ ve-
eratione in corporis illa maiestate merebatur.
Mēsura altitudinis eius Regis adhuc Roschildiæ
n capella, ubi dormitorium Regum Christiani
II. & Friderici II, reperitur.

Verumenimverò nimium si quantitate defi-
iunt nani, *Magnatibus ludibrio sunt, & mate-*
iam risus ac ioci semetipsos præbent, quales cre-
rò in Tartaria nasci uarrant: unde factum, ut
modū etiā procreandi pumiliones non secùs ac
melitæos canes Cardanus annotaverit de subti-
lit. l. 11, mihi p. 460. Verba eius adscribo: Naſ-
cuntur ex parvo patre ac matre, faſcijs arctè
colligantur, non affatim nutriuntur, ſed
tenuiter. Eâdem ratione magni è ma-
gnis procreantur parentibus, exercentur,
nutriuntur affatim, faſcijs non conſtrin-
guntur. *Hæc ille. Tria ergò requisita, pro*
pumilione generando adducit. primum: pa-
rentis utriusq; parvitatem. Et meritò: Nam

Fortes creantur fortibus & bonis,
Est in juvencis, est in equis Patrum
Virtus, nec imbellem feroces
Progenerant aquilæ columbam.

Vnde subditi Archidamum Regem suum
pecuniâ mulctarunt, quod pusillam duxisset

uxorem; causâ expositâ, quod ita non Reges, sed Reguncvlos statuisset ipsis generare. Plutarch. de liber. instit. Quondam etenim non defuêre gentes, quæ è popularibus maximum, & pro rei magnitudine validum regem deligendum censebāt, quales Ætipes, de quibus Herodotus lib. 3. Deindè quid in arcta fasciatione ac constrictione sitū sit, tum quantitati diminuendæ, tum figuræ immutandæ in infantibus & caniculis, noto notius est.

Præterea nutrimenti inopiam, quantitatem imminuere in quovis animali, vel quadratus sciverit Coridon. Addo tandem quartam causam, nempe morbos. v. g. Quoties superiores partes ad iustum augmentum perveniunt, brachijs atq; cruribus teneris & parvis manentibus, sicuti in luxationibus non restitutis solet accidere.

dere. Sic n. è contrà viſi ſunt, quos
bris quartana in giganteam molem
rexit. Quales Græcis ἐκτράπελοι vo-
antur, in quibus vitium latet, quod
ſolitum augmentum cum mor-
immaturiori accerſit. Ita n.
oſtra ætate Antonius ille Antwerpienſis, cum
uſillus admodumq́; debilis in lucem prodijſſet,
ico puer ex morbo in magnum gigantem
vaſit. Sic fuit Salamine Euthemenis filius,
ui in tres cubitos intra triennium adolevit:
ed homo inceſſu tardus, ſenſu hebes: puber
oſteà factus, ſubita membrorum contractio-
e abſumtus eſt, narrante Plinio. Eodem
modo Cornelii Taciti, nobilis Hiſtorici, Equi-
is Romani filius nondum pubertatem attin-
ens, diem ſuum miſerè obijt. Quod ſi quis
uintam ſuperaddi cauſam poſſe putet, nem-
è ſenium; eò quòd decrepitorum corpora de-
reſſere & abbreviari videantur; ſciendum
raciliora quidem fieri, at non breviora, id eſt,
aro conſumitur, oſſa nullâ vi breviantur aut
tate. Apparent autem breviora ſenilia
corpora, quia incurvantur omnes articuli,

ſicca-

ſiccatis ligamentis & muſculis, ob caloris inopiam tenſis.

Caterùm ad hæc omnia rectiùs intelligenda, corpus ponendum inſtar Polycleti regulæ nec nimis parvum, ſed mediocre: quale in Europa æſtimatur, in longitudine 6 pedum Geometricorum, in latitudine autem & craßitie 1 $\frac{1}{3}$ à quâ proportione qui declinant, improportionati dicuntur, & tantò magis, quantò maior exceſſus vel defectus.

Nanos v. plerumq; fluxæ vel hebetis memoriæ eſſe, atq; ſomniculoſos, ſtatuit Cælius Rhodig. lib. 6. Lectionum antiquarum c. 3. & lib. 20. Cap. 8. cum quo tranſigat Wichgrevius, qui nihil non virtutum homullis adſignat, ipſe homullus.

CAP. II.

De Pygmæi nominibus, atq; Etymologia.

Ræcis πυγμαῖος *dicitur à cubito,* πύγων *n. cubitus eſt, unde appellari Pygmæos Euſtathio credimus; ſic & Favorinus*

us, Henricus Stephanus, & alij in lexicis, s mensura magnitudinis, supra quam vix scendit; plerumq; infra 6 videlicet digitos nsistit. Cubitus n. communiter continebat palmos, in sacris verò 6, ut Hebræi docent, zech. 40, 5, & 43, 13. si modo Ezechiel ubito usus fuerit in sacris ordinario. Palnus continet 4 digitos, digitus 4 hordei rana per latera contiguè disposita. Hinc Pygnæos etiam spithamæos dictos fuisse, Plinius it lib. 7. c. 2. eò quod longitudine ternas pithamas seu dodrantes non excederent, hoc st 29 pollices vel pedes duos ac 5 pollices. pithama n. mensura est trium, pes n. quatuor almorum. Pygmæi ergo nomen genti tribuum à magnitudine, quod æquarent πυγμὴν *vel mensuram 6 digitis breviorem, quam ubitum, i. e. spatium à cubito usq; ad digitos nflexos seu clausos: aliàs pro ut vel pugnum apud Suidam & Hesychium, vel luctam eu pugilatum apud Plutarchum significat, his ignificationibus hîc locus non est.*

Diligentissimus Homeri commentator Eustathius ait: Pygmæi staturâ suâ ne cubitum quidem æquant, denominatur n. à pyg-

à pygone: *Eſt autē* πυγων *vel* πυγούσιον *intervallũ, quod à cubitu flexu ad initium usq; parvi digiti, vel ad manuum extremum digitis in pugnum, quem Græci* πυγμὴν *vocant, ut inde etiam Pygmæi à pygone dicti videantur, quòd eorum menſura non cubitum totum, ſed ad pygmen usq; tantùm impleant, pertingit.*

Dicti ſunt etiam Pygmæi Troglodytæ quod in cavernas ſe ſubducerent á gruum & aliorum infeſtantium iniuriis. Jacobus Philippus Bergomenſis, & eum poſteà ſecuti alij, Troglodytæ nomen proprium cuiusdam populi crediderunt, cùm reverá ſit adiectivum, denotans quodcunq; cavernas ſubit: τρωγλοδύω *n. eſt cavernam ſubeo; & Heſychius* τρῶγας *foramina interpretatur. Hinc paßer, qui cavernas ingreditur,* τρωγλοδύτης *etiam eſt dictus & Trochilus eße creditur. Non ignoro hac occaſione Ciceronem lib. 2. offic. & lib. de divinatione, itim Plinium, Melam, atq; alios, populos quosdam Æthiopiæ hoc nomine tanquam proprio appellaße;. Sed appellarunt, ob actionem illam*

ſub-

ubducendi se in cavernas : quod vel ex Strabone lib. 1. liquidum reddi potest, qui de Arabibus verba faciens ait eos qui antra subirent, a multis Troglodytas fuisse dictos, posterosq; hoc suscipientes, Troglodytas illos appellare consuesse, quod hoc nomine apertiùs intelligerentur. Non prætereundum etiam, Pygmæorum populos a Barbaris Catizos fuisse vocatos, teste Plinio l. 4. c. 11.

A quantitatis etiam mensura apud Hebræos dicuntur Pygmæi Gammadim, cubitales, Ezech 27, 11. Gomed enim est cubitus vel mensura cubiti, Jud. 3.16. idem quod Amah: Hæc sententia est doctissimorũ Hebræorũ atq; interpretum sacræ scripturæ de vocis gammadim interpretatione, quam vertunt Pygmæos & cubitales, vi vocis nullâ arte violabili. Ita reddiderunt: Hieronymus in hunc locum; Aquila 1 editione; Vulgatus, Vatablus, Hugo, Lyra, Pagninus in Lexico & Biblijs, & cum eo Arias Montanus, atq; ante hos R. David Kimchi, posteà Mercerus ad Lexicon Pagnini, Avenarius in Lexico, Cunradus Kircherus Augustanus in laboriosissimo opere de Concordantijs Græcarum

vocum

vocum Biblic. cum Hebræis, Lucas Osiander in paraphrasi super l. d. Ezechielis, Pintus & Maldonatus in hunc locum. Malè autem vertũt; Chaldæus Cappadoces, Symmachus Medos, septuaginta custodes, & ex Symmachi non 70 versione hunc versum legunt Complutentia & Antwerpiensia exemplaria. Nonnulli vero præconceptâ opinione Pygmæorum gentem fictitiam esse præoccupati in varias se Prothei instar verterunt formas. Hieronymus in hunc locum explicat Pygmæos per bellatòres vel ad bella promtissimos, ἀπὸ τῆς πυγμῆς, *ut certamen significat: cui astipulatur Cornelius á Lapide, ut dicantur á cubito quasi cubitantes vel luctantes (sicut Arietes, quando cornibus pugnant, vocantur cornutantes) quòd cubitorum impulsione ac protrusione decertarint: quales olim erant pugiles. Cæterùm non congruunt hæc cum statione in turribus, ubi scutati fuerunt. aliter ergò adhuc idem vocat cubitantes, quia ad cubitum ancilibus induti & tecti vel cubitis validi & pollentes; adeo ut sub cubitis etiam accipi velit vicinos armos & lacertos. Sed hæc interpretatio ex pygmæis Gigantes facit; de qua infra.*

infra. Forſterus in Lexico explicat Gammadim, *quòd ſuper turribus viſi ſint præ altitudine turrium hominibus infernè ſtantibus, tanquam cubitales vel Pygmæi. Sed reclamat ſcopus & finis ſtationis in turribus, ut videlicet, ſi opus, nocerent hoſti; at nimis ex altitudine remoti, ut præ remotione parvuli apparerent, minus hoſti incommodaſſent. Itaq; aut in turribus non ita prææltis conſtituti fuerint veriſimile eſt, aut in turrium altiorum partibus non nimium excelſis.*

Quidam verterunt Gammadæos & Gammadenſes nomine proprio, ſecuti Theodotionem, qui retinet Hebræum Gammadim, *ut Junius & Tremellius in Biblijs, Marinus in Lexico, Junius in Ezechielem, & hos ſecuti Polanus & Piſcator in hunc locum, atq; Buxtorffius in Lexico; quos primo Junius cum ſequacibus, Polano, Piſcatore & Buxtorfio, facit populos Phœniciæ, nullo planè addito documento, quis unquam illos Phœniciæ populos ita appellarit. Addit Polanus ad maiorem fidem faciendã hoc figmentũ: Gammaden fuiſſe regionẽ Phœniciæ cubitali formâ proiectã in mare, poſtea à mari devoratam. Sed rectè hic quidã:*

 hanc

hanc gentem & hocce eius nomen nusquam reperire potui.

Deinde cubitales quidem dici concedit, non ob staturam, sed quasi brachiales i. e. brabio potentes & robustos. Addit, ut quibusdam placet: intelligit indubiè Junium in Ezechielem l. d. ubi interpretatur Gammadim *viros lacertosos & robustos. Sed pace tantorum virorum dixerim: nullo colore falsitas pingi potest, verum ut fiat. Neq; enim cubitus hebræis idem quod brachium, neq; eâdem voce hebraicâ effertur, neq; cubito robur tribui potest, ut brachio; quippe non tàm solido aut grandi osse constanti: neq; robur magnum ad sagittas eiaculandas requiritur: imo textui hæc glossa non convenit, potiùs Giganteum robur & magnitudinem, quam Pygmæorum parvitatem in turribus Tyriorum latentem præse ferens. Itaq; absurdiùs Cornelius de Lapide in Ezech. per cubitales intelligit maximos Gigantes; qui non pede, sed cubito multiplici mensurantur, qui fuerint certum hominum genus pugnax, totumq; pugnis bellisq; addictum, ut apud Romanos Gladiatores, apud Davidem Cerethi*

& Pelethi, & nunc apud Polonos Cozacki, apud
Hungaros Haidones & Huzari, apud Turcas
anizarij Quod revera est ex quolibet facere
uodlibet. Quod verò addit Polanus, & cum eo
uxtorfius, Gamaden esse, quã civitatem cor-
uptè à Plinio putant dici Gamalen lib. 2. c.
1. coniectura est, quæ fulcimento eget aliquo,
rimùm, ut mihi videtur, à Franc. Junio in-
enta, Comment. in Ezech. l. d. quamvis
ræferat hic interpretationem vocis ceu appel-
tiuæ per viros lacertosos & robustos, eò quod
uta illis tribuantur, viris debilioribus in-
tilia: quasi verò scuta proportione & quan-
tate, pro scutatorum magnitudine caruis-
nt. Longè probabiliùs est, Pygmæos in turri-
m constitutos exiguis fenestellis, ut eò rectiùs
rres, quibus contra hostes usi sunt veteres,
d robur & vim repellendam comparatæ
ent, à sagittarijs peritis (quales Pygmæos
isse etiam profana tradit historia) defende-
ntur, & hostes irruentes sagittis arce-
ntur. Taceo quod de scutis dicitur,
textu elici, filijs Arvad tribuen-
m, qui super muros per circuitum.

Itaq; non est quod desperent Junius atq; Polanus rei militari competere Pygmæos in turribus; cùm vel maximè competant. Neq; opus cum Lyrano existimare, eos, positos fuisse non ad tutelam, sed ad irrisionem hostium. Ad hoc n. non tam longè opus fuisset Pygmæos accersere, sed suffecissent pusiones, larvæ; ut homines straminei, &c.

Junius putat adhuc quo ad nomen proprium, solidiùs verti posse Gammadim Sumathenos *in Syria Commagena, quorum mentio est apud Ammianum lib.* 18. *Atq; ita in sacris quidam ludunt suis coniecturis varijs fluctuantibus, ac si in sapientiâ aliquâ sæcular[i] versarentur.*

CAP. III.

Duplex esse Pygmæorum genus, & primum genus aliquando dari.

PYgmæorum differentiam venaturi, eos eliminamus, qu[i] inter nanos minimi in magna[tum] aulis ludibrij ergò aluntur, longe cubiti mensurã excedentes. Cum n. Pyg

mæo

mæos à cubito, cuius mensuram non exsuperent, sed infrà potiùs subsistant, dictos præced. cap. docuerim: eosdē in duplici discrimine esse ex historiis animadverto atq; colligo. Quosdam casu instar monstrorum genitos, quasi pro miraculo, modò in hac, modò in illâ mundi parte: quosdam pro gente, quæ alicubi sit aut saltim olim fuerit. De primo genere si quis dubitat, illud exemplis variis ex historiis petitis, hoc capite faciemus innotescere.

M. Antonius habuisse fertur Pygmæum Sisyphum *intra bipedalem staturam, ingenio tamen valentem. Sub Theodosio Imperatore visus in Ægypto quidam incredibili staturæ brevitate, adeò ut perdice maior non videretur. Illud a. inprimis in eo fuit admirandum, quod prudentia polleret, voceq; suavi à Musis non abhorrente, sermone denig; claro & articulato, generosæ mentis specimen præbente. Vixisse fertur annos circiter viginti. Vide de hac historia Nicephorum lib. 2. Ecclesi. hist. c, 37.*

Martinus Borrhaus in 2. Sam. 21. Nostrâ ætate, *scribit,* ferunt perfectâ ætate, fuisse virum cubitali longitudine.

Cardanus de ſubtilit. lib. 11. mihi , pag. 458. ait : Quod ad pumiliones attinet anno præterito circumferebatur vir perfectâ ætate, cubiti longitudine in pſittaci cavea.

Jo. Caßanio libello de Gigantibus pag. 76: Ego cùm puer eſſem, *inquit*, memini me vidiſſe Lugduni puſiones duos breviſſimæ ſtaturæ, quæ cubitalem non ſuperaret. Quorum alter barbam habens valdè promiſſam atq; ſubrufam , forma ſatis eleganti conſpiciebatur. Togatus iſte erat, galerum habens eiusmodi , quo pontificius clerus (quem vocant) uti conſuevit. Ac ne quid ad ornatum deeſſet, appoſitum humeris erat doctoratus inſigne, quod vulgò cornetam dicimus. Alter eo erat habitu , qui nobilibus noſtris proprius peculiarisq; eſſe ſolet. Hos ita quùm per ridiculum atq; animi cauſâ induiſſent quidam in ulnis ſuis non ſecùs a atq; infantes geſtabant. *Plura de homuncionibus & nanis exempla referri poßent, niſi res ipſa ſatis vulgata cuiq; pateret.*

Leonhardus Thurneißer in Piſone German.

man. edito lib. 7, c. 84. in Marchia & Lusatia scribit, aliquoties Pygmæorum oßa sub terra reperta, atq; semel integrum sceleton cum cranio 2 pedes & 3 digit. longum. Quia v. in istis partibus (uti & alicubi in Polonia) paßim sub terra ollæ reperiuntur, tam affabrè formatæ cum manubrijs & strijs, acsi tornatæ eßent manu artificis, formis & figuris variis, alterius naturæ, quàm eodem modo agentis opificia, opinio est colonorum in iis locis, formari ollas istas subterraneas à Pygmæis, qui cavernas terræ occultas atq; non exploratas incolant: qui nostratibus vocantur Biergemend.

Addunt coloni autumno, hyeme atq; vere 20 pedum profunditate sub terra delitescere, circa tempus Pentecostes a. non nisi unius ulnæ: quo idcirco tempore plurimas inquilini inquirentes effodiunt. Non in Lusatiâ tantum, sed in Thuringia propè arcem Steinam in monte vicino, taliâ fictilia reperta, quæ Zwergtopf *vocent, quasi Pygmæorum urnas fictiles, annotavit Gesnerus de foßilibus tit. i. fol. 8. b. De hisce tamen Marchiacis & Lusaticis Pygmæis nihil habeo ulteriùs dicere, incertus,*

+ dwarf-cup

tum an ab iis, an v. ſpiritibus peculiaribus ſubterraneis ollæ iſtæ formentur; tum an inventa oſſa atq; ſceleta Pygmæorum ſint, qui pro caſu, an qui pro gente habendi.

CAPUT IV.

Alterum genus, nempe gentem Pygmæorum eſſe, aut ſaltem aliquando fuiſſe, autoritatibus humanis, fide tamen dignorum aſſeritur.

QUoniam non pauci recentiorum hodie Strabonem ſequuti, gentem eiusmodi unquam fuiſſe aut eſſe præfractè negant, & pro fabula habent quicquid de Pygmæis dicitur; non fruſtraneam huic labori impendemus operam, ſi talem gentem aliquando olim fuiſſe (an autem iam ſit ampliùs, merito dubitatur rectiùs quàm negatur) comprobemus, primùm teſtimonijs autorum fide etiam digniſſimorum, hoc capite: Deinde S. Script. autoritate & rationibus probabilibus: Tandem ex prolixa deſcriptione apud autores, effectuum

m, loci, aliorumq; accidentium; quæ tan-
numero & diligentiâ confingi minimè
otuerunt.

Primus ergò, quod sciam, Homerus
ygmæorum mentionem faciens 3. Iliad.
sos à gruibus infestari ait:

Αυταρ ἐπεὶ κοσμηθεν ἅμ' ἡγεμόνεσσιν ἕκαςοι
Τρῶες μεν κλαγγῆ τ' ἐνοπῆ τ' ισαν ὄρνιθες ὡς
Ηὔτε περ κλαγγὴ γεράνων πέλει ȣρανόθι πρό,
Αἵτ' ἐπεὶ χειμῶνα φύγον κ' ἀθέσφατον ὄμβρον
Κλαγγῆ ται γε πέντοται ἐπ ωκεανοῖο ροάων
Ανδρασι πυγμαίοισι φονον καὶ κηρα φέρουσι.

At postquám instructi fuerunt una cum
(ducibus suis singuli,
Troiani quidem cum sonitu clamoreq; in-
(cedebant sicut aves:
Velut clangor gruum est in aëre.
Quæ postquám frigus fugerunt & immen-
(sum imbrem
Cum clangore hæ volant ad Oceani fluenta
Viris Pygmæis cædem & mortem ferentes:

Ex Ctesiæ Indicis excerpta Photij, ad cal-
em editionis Herodoti per Henr. Steph. in
ol. pag. m. 681, sic habent: Media India
igros habet viros, qui Pygmæi appel-

 lantur,

lantur, eâdem qua Jndi cœteri linguâ utentes; ſunt a. valdè parvi; adeò ut bona pars dimidij cubiti magnitudinem, qui autem eorum maximus, duorum cubitorum magnitudinem non ſuperet. Capillum autem usq; ad genua & infra etiam demiſſum, barbam quoq; quibusvis aliis hominibus promiſſiorem geſtant. Atq; adeo poſtquam illis promiſſa barba exorta eſt, nullo iam veſtitu utuntur, ſed capillos quidem à tergo multo infra genua demittunt, barbam autem antè ad pedes usq; protrahunt: deinde cùm totum corpus pilis obduxerunt, ſeipſos cingunt, illis veſtimenti loco utentes, Sed & veretrum illis eſt valdè craſſum, adeoq; magnū ut ad pedum usq; malleolos pertingat. Sunt porrò ſimi atq; deformes. Oves autem eorum ſunt agnis noſtris pares: boves & aſini ad noſtrorum arietum magnitudinem accedunt: equi item eorum & muli, cæteraq; veterina animalia arietes magnitudine non ſuperant. Horum Pygmæorum tria millia Rex Jndorum in ſuo comitatu habet,

habet. Sunt enim ſagittarij peritiſſimi. Juſtiſſimi autem ſunt, & iisdem quibus reliqui Jndi legibus utuntur. Lepores & vulpes non canibus ſed corvis, milvis cornicibus & aquilis venantur. Lacus eſt apud eos octingentorum ſtadiorum ambitum habens, cui, quoties à nullo vento agitatur, oleum ſupernatat: Quod quidam ex eius medio ſcaphis hauriunt, navigiolis per eum navigantes, atq; eo utuntur. Vtuntur a. & oleo ex ſeſamo & ex nucibus: ſed præſtantius eſt, quod è laco illo hauritur.

Hæc relatio de arte ſagittariâ egregiè convenit cum Ezechiele, de quo cap. ſequenti. Fuit autem Cteſias Medicus Artaxerxis Regis Perſarum, ut Suidas dicit, qui res Perſicas (atq; etiam Jndicas) admiratione dignas multis voluminibus perſequutus eſt.

Ariſtoteles prodeat, cui vel unico præ omnibus fides habenda, cuius diſcipulus Alexander Magnus Jndiam, aliasq; provincias ab aliis non perluſtratas

lustratas subegit. Js lib. 8. de histor. animal. cap. 12. *de gruibus loquens sic scribit:* μεταβάλλουσι γὰρ ἐκ τῶν Σκυθικῶν εἰς τὰ ἕλη τὰ ἄνω τοῦ αἰγύπτου, ὅθεν ὁ Νεῖλος ῥεῖ, ἔστι δὲ ὁ τόπος οὗτος περὶ ὃν πυγμαῖοι κατοικοῦσιν. οὐ γὰρ ἐστὶ τοῦτο μῦθος, ἀλλ' ἔστι κατὰ τὴν ἀλήθειαν. γένος μικρὸν μὲν ὥσπερ λέγεται καὶ αὐτοὶ, καὶ οἱ ἵπποι: τρογλοδύται δὲ, εἰσι τὸν βίον. *Gaza ita vertit* : Quæ (*grues*) ex Schyticis campis ad paludes Ægypto superiores, unde Nilus profluit, veniunt, quo in loco pugnare cum Pygmæis dicuntur. Non n. id fabula est, sed certè genus tum hominum, tum etiam equorum pusillum, ut dicitur, est, deguntq; in cavernis, unde nomen Troglodytæ à subeundis cavernis acceperunt. *Sensum quidem assecutus est Gaza, sed contra boni interpretis genium addidit, quæ textus non continet; neq; n. ullo verbo hoc dicit Philosophus, grues cũ Pygmæis pugnare: Deinde cum ait Pygmæos esse genus hominũ; voculã* hominũ *de suo addidit, in codice græco non agnitam. Quamobrem sic vertimus :* Transeunt n. ex Schyticis ad paludes, quæ suprà Ægyptũ, unde Nilus fluit. Est a. locus hic circa

quem

quem Pygmæi adhabitant. Non n. est hoc fabula, sed est secundùm ipsam veritatem. Genus parvum n. ut dicitur, & ipsi & equi. Jn cavernas a. se subducentes vivunt. *Ubi advertere velim lectorem attentè ad verba Aristotelis: Esse ita* secundùm veritatem, *sicut dicitur; quod neutiquam nisi certus huius historiæ dixisset: & præmittit:* Non esse fabulam; *ut si quis esset vel suo tempore (uti fortè fuère aliqui, cùm tám sollicitè fabulæ crimen avertat) vel postea futurus quis, cui fabulosa narratio de Pygmæis censeretur, sententiam mutaret, & secundùm ipsam veritatem ita esse cum Aristotele statueret.*

Philostratus lib. 3. de vita Apol. Pygmæos, *inquit*, sub terra degētes supra Gangen posita loca incolere, & sicut fama de ipsis prædicat, vivere non vanum est.

Plinius lib. 7. hist. natur. c, 2. scribit: Supra hos, (*nempè qui sunt ad extremos fines Jndiæ ab oriente circa fontem Gangis*) extrema in parte montium, Spithamæi Pygmæi narrantur, ternas spithamas longitudine, hoc est ternos dodrantes non

nõ excedentes salubri cœlo, semperq́; vernante, montibus ab Aquilone oppositis, quos à gruibus infestari Homerus quoq́; prodidit. Fama est, insidentes arietũ caprarũq́; dorsis, armatos sagittis veris tempore universo agmine ad mare descendere, & ova pullosq́; earũ alitum consumere: ternis expeditionẽ eam mensibus confici, aliter futuris gregibus non resisti. Casas eorum luto pennisq́; & ovorum putaminibus construi. Aristoteles in cavernis vivere Pygmæos tradit. *Cætera de his ut reliqui.*

Adrianus Turnebus testatur, se vidiße in pervetustis codicibus, Spythamæos, Pygmæosq́;. *Plinio astipulatur Bartholomæus Anglic9.*

Menecles primo collectaneorum, referente Athenæo l. 9. meminit eorum, traditq́; eos non tantũ cũ gruibus, sed & cum perdicibus decertare. Sic & Basilis apud Athenæũ Pygmæos aßerit. Juvenalis Satyra 13 de iis sic canit:

Ad subitas Thracum volucres nubemq́; sonoram
Pygmæus parvis currit bellator in armis,
Mox impar hosti, raptusq́; per aëra curvis
Vnguibus, à sæva fertur grue: si videas hoc
Gentibus in nostris, risu quatiare, sed illic

Quam-

uãquã eadẽ assiduè spectẽtur prælia, ridet
Nemo, ubi tota cohors pede vix est al-
ppianus lib. 1. de piscibus: (tior uno.
Et velut Æthiopũ veniunt Niliq; fluenta
Turmatim Palamedis aves, celsæq; per al-
(tum
Aëra labantes fugiunt Atlanta nivosum,
Pygmæos imbelle genus parvũq; fatigãt,
Non perturbatæ procedũt ordine densæ
nstructis volucres obscurant aëra tur-
Baptista Mantuanus. (mis.
Pygmæi breve vulgus iners plebecula,
(quando
Convenere grues longis in prælia rostris
ublato clamore fremunt, dũq; agmine
(magno
Hostibus occurrit, tellus tremit Jndica
(clamant
Littora, arenarũ nimbis abscõditur aër,
Omnis & involvit pulvis solẽq; polumq́,
t genus hoc hominũ natura imbelle,
(quietum
Mite facit Mavors pugnax, immane, cru-
(entum.
*tantur á Lipsio lib. 1. Saturnal. cap. 4. Papi-
ani de Domitiani ludis versus isti, quasi de
gmæis agerent.*
His audax subit ordo pumilorũ *Quos*

Quos natura brevi ſtatu peracto
Nodoſum ſemel in globum ligavit.
Edunt vulnera, conſeruntq; dextras,
Et mortem ſibi qua manu minentur.
Ridet Mars pater & cruenta virtus,
Cæſuræq; vagis grues rapinis.

Auguſtinus lib. 16. *de Civit. Dei c.* 8. *habet, Pygmæos pugnare cum gruibus, ſed vinci ab eis, famamq; eſſe inſidere arietumq; caprarumq; dorſis &c. planè ut Plinius. Auguſtinum ſequitur Scholiaſtes eius Ludovicus Vives.*

Joan. Laurentius Anania propè finem tract. primi ſuæ Coſmographiæ, ex mercatorum relatione tradit, eos in ſeptentrionali Thraciæ parte reperiri (quæ Scbytiæ eſt proxima) atq; ibi cum gruibus pugnare.

Jo. Caſſanio, libello de gigantibus pag. 73, *in hæc verba ſolvitur :* De Pygmæis fabuloſa quidem eſſe omnia, quæ de iis narrari ſolent, aliquando exiſtimavi: verùm cùm videam, non unum aut alterum, ſed complures claſſicos & probatos authores de his homunculis multa in eandem ferè ſententiam tradidiſſe; eò

adducor,

[a]ducor, ut Pygmæos fuiſſe inficiari non [p]oſſim.

Joan. Talentonius in Theſauro rerum [a]*condit. lib. 3. c. 21. p. 551.* Conſtare arbi[tr]or, debere concedi; Pygmæos non ſo[lu]m olim fuiſſe, ſed nunc etiam eſſe, & [h]omines eſſe, nec parvitatem illam impe[di]mento eſſe, quo minus ſint, & homines [ſi]nt.

Gellius lib. 9. c. 4. ſcribit ſe è Græcia in J[ta]*liã reducem, Brunduſij faſces librorũ vena*[li]*um expoſitos coëmiſſe, qui diutino quidem ſitu* [sq]*ualebant & habitu aſpectuq; tetro erant, ſed* [ſc]*riptorum non parvæ autoritatis, Ariſteæ* [P]*roconneſij, Jſigoni Nicæenſis, Cteſiæ, Oneſi*[cr]*iti, Polyſtephani & Hegeſiæ. Jn iis autem* [in]*ter alia ſe legiſſe, non longè ab extremis Jn*[di]*æ naſci Pygmæos, quorum qui longiſſimi* [ſi]*nt, non longiores eſſe, quàm pedes duos &* [qu]*adrantem.*

Pomponius Mela l. 3, c. 9. appellat ipſos [m]*inutum genus, ita benè interpretans verba* [A]*riſtotelis* γένος μικρὸν.

Sicco pede prætereo hic Olaum Magnum

lib. 2. de Gentib. Septentrional. c. 11. tùm quod autor sit fabulis & mendacijs plenißimus; tùm quod se audiße tantùm scribat, incolas Gronlandiæ pugnare cum gruibus: tandem neq; ideo Pygmæi sunt, si fortè sagittis & hastis, sicut alij homines, grues aliaq; volatilia conficiunt et occidunt.

CAPVT V.

Pygmæorum gens ex Ezechiele, atq; rationibus probabilibus adstrùitur.

Zechiel vocationem suam tribus capitibus primis exponens, atq; à c. 4 ad 24 prophetiam scribens de Judæis, qui per illud tempus tum in Judæa, tùm in Babylonia habitabant, à cap. 25 usq; ad 32 in gentes exteras, quæ operam suam Judæis affligendis commodaverant, aut ex eorum infortunio voluptatem animo preceperant, prophetiam instituit, easdemq; iis calamitates imminere docet, Ammonitis quidem, Mo-

abitis

bitis, Idumæis & Philistinis, cap. 25. yro a. cui euersionem prædicit, atq; etiam e ultima Tyri vastatione per Alexand. Mag. xequendâ vaticinatur cap. 26. Denuò utem cap. 27 insanus Tyriorum luxus, orundemq; exitium describitur, ut quò naior eius fuit gloria, eò conspectior futura sit eiusdem ruina; & Tyrus omnibus entibus lamenti materia. Luxus a. describitur etiam bellicus; & de hoc inter lia sic loquitur v. 11. Propheta: *Filij Arvad cum exercitu tuo super muros tuos per circuitum, & Pygmæi in turribus tuis fuerunt: scuta sua suspenderunt supra muros tuos per circuitum, ipsi perfecerunt pulcritudinem tuam.* Ad quæ nervosè in paraphrasi addidit L. Osiander: Du hast in allen sachen mußen etwas besonders haben. Nam ex remotißimis quibusvis oris conquisitos fuïsse ad luxum variarum nationum homines patet ex versu præcedente; imo paßim toto capite.

Cæterùm nunc verisimilitudinem sententiæ

nostræ ut ostendamus, restat. Atq; initiò impossibile non esse Pygmæos tales esse, vel saltem olim fuisse nemo non secum statuet, qui casu passim generatorum miram, atq; incredibilem in illa parvitate indolem attentiùs consideraverit- Deinde qui in alijs animalibus magnitudinis insignes differentias notaverit. Exemplo sint oves & agni ad iustam ætatem provecti, in regionibus septentrionalibus unico Regi Daniæ nostro clementissimo subiectis. In Selandia hac nostra pro implenda tonnâ (quo nomine commune vas cerevisiarium nostratibus venit) agni saliti ut plurimum 14 requiruntur: In Scania patria meâ non nisi 10: in Gotia sive Gotlandia insula (unde olim Vise Gothi prodierunt, ob eius metropolin etiamnum Visbydictam) 6. in Islandia duntaxat 4. Et cui non nota insignis ovium Indicarum magnitudo in India? ibidem formicas reperiri corporis magnitudine ingentem canem æquantes quis crederet, nisi huius rei testes haberemus Autores probatissimos Melam lib 3 c. 4. Isidorũ lib. 12. c. 2. Vincent. nat. hist. lib. 20. c. 143. Solinum & Thuanũ, qui lib. 24. historiæ suæ scribit, eiusmodi formi-

micã Turcico Imperatori à Rege Persarũ dono missã fuiſse. Boves certè Frisiorũ & Suecorũ tam differunt magnitudine; atq; apud nos boves & vituli. Reperitur equidem & in nostris regionibus magnitudinis boum non leve discrimẽ. Vidi boves, quorum mactatorum unus & ultra tonnas repleverit. Vidi alios, in quibus nulla ulterioris augmentationis spes, quorum quilibet vix ¾ tonnæ implendæ sufficiebat. Penè ergo sex vicibus primum genus alterum superavit.

In nullo a. bruto existimo notabiliores atq; insigniores magnitudinis differentias per Europæũ orbem observari atq; in equis & canibus. Vidi equos pusillos non paucos, instar canum maiorum Anglicorum; sed vidi etiam Vngaricos (quales & Turcicos eſse ferunt, quos non vidi) ad camelorum altitudinem adsurgentes: quorum colla equitibus fuerant pro scutis & aggeribus. Vidi in hac mea patriâ caniculas ad summum staturæ provectas, tantæ parvitatis, ut pugno meo ferè includi potuerint, rabiosulas interea & mordaculas: quæq; hirriente latratu peregrinos á dominabus arcebant; Vidi etiam in Anglia

maxi-

maximos equorum pusillorum altitudinem æquantes. Taceo miras in arborum gener[e] magnitudinis differentias; v. g. in malo ar[bore], quid est malus pumila vel humilis ill[a] instar bacilli ad arborem eiusdem gener[is] proceram? Quæ certè cùm in animalibus & vegetabilibus fiant; cur in humana specie no[n] sit probabile, haut video: inprimis cùm detu[r] magnitudinis excessus Gigantæus; cur no[n] etiam dabitur defectus? Quia ergò dantu[r] Gigantes, dabuntur & Pygmæi. Quam con[se]quentiam ut firmam admittit Cardanus li[b.] 8. de rerum varietate c. 40. licet de Pygmæ[is] hoc tantùm concedat, qui pro miraculo, n[on] pro gente. Pergimus ergò: Si fuerunt Gigant[es] pro gente; utiq; etiam verisimile est defectu[m] videlicet Pygmæos fuisse pro gente. At illud v[e]rum. Fuisse n. Gigantes ante diluvium, iti[dem] post, tempore Abrahami, Mosis, Davidis, iti[dem] apud varias gentes sub Xerxe, Alexandr[o] Augusto, vide sis Joh. Cassanionis libellum [de] Gigantibus Quid? quod in novo orbe region[em] esse scriptores reliquerint; in quâ non nisi [Gi]gantes? Et tales fuisse quàm plurimos (n[on] pro miraculo) olim in nostra hac patria & [vi]cinis Borealibus regnis, Norvegia atq; Suec[ia]

vi

videantur paßim Saxo Grammaticus & Olaus Magnus. Vnde Gothos olim ob insignem magnitudinem corporū admiratum Justinianum Imperatorem testatur Procopius: imò ex Giganteâ vastitate appellationem accepisse statuunt: Gigantes n. nostrâ linguâ appellātur tū Jetter/unde Juti, Guthi, et Gothi; tū Kemper/ undè Cimbri, cū C antiquitus ut K pronunciaretur. Quinimò ex Cæsaris cōmentarijs liquet, Romanos ob staturæ brevitatem á Gallis derisos fuiße. Quæ præterea non reliquiæ & oßa Gigantum paßim in hac Dania nostrâ conspiciuntur? in quibus visu digna est costa virginis Giganteæ in monasterio Herrisvadensi, cuius Præses, Generosus Eques Dn. Andreas Bille, Regni Daniæ Senator, & meus constantißimus Patronus, non semel mihi illam contemplandam præbuit. Et quoniam Gigantum genus desiiße videtur: eius tamen reliquias vivas, si uspiam, certè in Dithmarsia reperire licet; ubi præ alijs nationibus proceritate tam mares quàm fœminæ eminent atq; excellunt.

Ulteriùs ut probabilitatem fulciamus, addendū sceleton Pygmæi, quod Dresdæ vidimus inter alia plurima, servatum in arce Sereniß.

Electoris Saxoniæ, altitudine infra cubitum ossium soliditate, proportioneq; tum capiti tum aliorum; ut embryonem, aut artificial quid esse nemo rerum peritus suspicari possit Addita insuper est inscriptio veri Pygmæi qualis ab Historicis describitur. Vnde autem E lector acceperit, operam dabo ut expiscar possim.

Sunt qui Pÿgmæos tam magnos esse scri bant in Æthiopia, ut sunt pueri 7 vel 8 an norum, veluti legere est in quâdam epistol ad Pontificem Romanum.

CAPUT VI.

Pygmæos esse aut fuisse, ex varijs eo rum adiunctis, accidentibus &c. ab Autoribus descriptis ostenditur.

T nisi specialia multa de Pygmæ is ab Historicis in litteras fuissen relata, causam habuissent vel du bitandi dubitantes, vel negand negantes. Jam quoniam non modò eorun mentio apud Autores iniecta, sed fidelite

etiam

etiam de ijs consignata varia; ut magnitudo, locus ac patria, barba, capilli, lingua, forma, virtutes, artes, venationes, animalia eorum, inimicitia & pugna cum nonnullis volucribus; talia figmenti suspicionem de facili poterunt eluere. Quid n. in re fictitiâ tam diligentem operam tot Autores posuissent? Annon hoc operam fuisset ludere?

Ex autoribus ergò probatioribus in scenam prodeant

1. Magnitudo. Ea autore Ctesiâ, bonam partem est dimidij cubiti, in maximis v. duorum. Plinio lib. 7. c. 2. ternarum spithamarum (unde spithamæi dicti) vel 29 pollicum, id est, pedum duorum & 5. pollic. Gellius c. 4. lib. 9. ait, longissimos inter illos non esse longiores, quàm pedes duos & quadrantem: Juvenalis, more Poëtico, non esse pede uno altiores. Quæ pygmæorum parvitas occasionem dedit proverbio: Acrothinia Pygmæorum colosso accommodare; quo inanis eorum opera deridetur, qui minima maximis aptare student. Autorum hic dissensus nullus est. Etenim sicut in nostris hominibus, ita indubiè in Pygmæis non omnes eius-

dem magnitudinis: ſufficit minimam & ma-ximam in iis venari.

2. Locus & patria. *Cteſiæ eſt media Jndia. Ariſtoteli l. d. & Plinio l.* 6. *c.* 30. *locus Schytica ad paludes ſupra Ægyptum. Scholiaſtæ Homeri in media Ægypto. Plinio l.* 6. *c.* 19. *& l.* 7. *c.* 2. *ad extremos fines Jndiæ ab oriente circa fontem Gangis in extrema montium parte, ſalubri cœlo, ſemperq; vernante, montibus ab Aquilone oppoſitis. Qui locus etiam iis à Gellio l.* 9. *c.* 4. *adſcribitur. Jdem tamen l.* 4. *c.* 11. *Geraniam, quæ eſt in Thracia, illis tribuit, quæ Thracia cum ſit proxima Schytiæ, confirmat aßertionem Ananiæ ſupra l. d. eos ex mercatorum relatione in ſeptentrionali reperiri parte. Mela in ſinu Arabico illos poſuit. Paulus Jovius lib. de Moſcovitica legatione docet Pygmæos ultra Japonem eßе. Bartholomæus Anglicus l.* 15. *de propriet. rerum c.* 121. *vocat regionem Pygmæam, quæ Plinio in oriente Jndiæ in montanis circa Oceanum. Has autorum dißenſiones facile fuerit conciliare: nec mirum diverſas relationes à Plinio auditas. Sicut n. Tartari ſo-*

pè sedes mutant, cum non domibus, sed plerumq́; tentoriis utantur: ita nil mirũ Pygmæos sedes mutasse sæpius, cum ædiũ loco vel cauernas vel casulas ex luto, pennis & ovorum putaminibus constructas subintrent. Quæ sediũ mutatio ex ipso Plinio redditur manifesta, lib. 14. c. 11. de Gerania Thraciæ verba faciente, ubi, ait Plinius, Pygmæorum gens fuisse *(non iam esse) proditur, creduntq́; à gruibus fugatos. Quod si considerasset Adrianus Spigelius, Medicus & Anatomicus Patavinus, olim in illa Academia mihi familiaris & commilito, non tàm promptè Aristotelem hac parte deseruisset, eò quòd Franciscus Alvaret Lusitanus loca illa peragraverit, circa quæ Aristoteles Pygmæos esse scribit, nullibi tamen tam parvam gentem à se conspectam tradiderit.*

3. Habitationes: *iuxta Aristot. l. d. Ammianum & Philostratum, cavernas terræ subeunt & incolunt, unde etiam Troglodytæ nuncupati. Plinius lib. 7. c. 2. ait, casas eorum luto, pennisq́; &*

ovorum

ovorum putaminibus construi. Fortè utrun iis in usu; nam utrumq; perfacile.

Eò quòd terræ cavernas inhabitent, n iniuriâ dicti sunt olim Pygmæi Terræ *fil Figmentum a. & fabula est, quam tradic de iis Philostratus in imaginibus, in Hercul mentione, eos fuiße, ut Antæum (qui terra n tus memoratur) & ut huius fratris sui peren ti mortem ulciscerentur, consilio inito adve sus Herculem irruiße. Alioquin ex Quintil ano terrâ orti videntur dici, quorum gen abolevit vetustas. Et scribit in Apologeti Florens Seximius, terræ filios dictitari vulg quorum sit incertum genus. Et Cæcilius Min tianus Apuleius in lib. de orthographia: gnobiles, ac quorum ignoretur genus, terr filios à Cicerone & alijs nuncupari. Præstar tißimi enim quiq; Jovis filii à Poëtis dicebar tur. Sunt qui terræ filios, sævos dici ac im manes homines putent: quando & Callima chus, immanitate ac truculentiâ præsigne feras terrâ prognatas intelligi voluit. Hin Gigantes fortè à Lucano dicti sunt terræ fil & terrigenæ, licet Caßanioni, ob monstrosun ortum: undè & Græci quidam Gigantes dic*

volun

...unt ἀπὸ τοῦ γίγνεσθαι ἐκ τῆς γῆς. Or-
...us a. & Hesiodus hos cæli terraq; filios esse
...dunt, iuxta illud:
Nomine cœlicolas illos dixêre Gigantes,
Orti quod terrâ fuerint & sanguine cœli.

Forma. Simi sunt & deformes. Ctesias.

Linguâ usi sunt, quâ cœteri Jndi. Jdem.

Pili: quibus etiam vestimenti loco utun-
... Nam ut ex Ctesia audivimus, capillum
..., ad genua, & infrá etiam dimißum, bar-
...m quoq; quibusvis alijs hominibus promis-
...rem gestant. Capillos a. à tergo infra genua
...mittentes, barbam a. ad pedes usq; protra-
...ntes, totum corpus pilis obducunt, illisq;
...psos cingendo vestimenti loco utuntur.

Virtutes & artes ex eodem. Legibus
...untur quibus alij Jndi. Sunt iustißimi &
...gittarij peritißimi, quod pulchrè cum E-
...chiele congruit, & Hieronymus ad cap.
...zech. 27 consentit: Quo nomine eorum
...00 Rex Jndorum in suo comitatu olim ha-
...it.

Animalia eorum quibus utuntur, iuxta
...esiam, sunt oves agnis nostris pares; boves
...utē, asini, muli & equi arietes nostros magni-
tudine

tudine non superant. Ut ideò fortè dixerit Plinius famam esse, insidere illos sagittis armatos arietum caprarumq; dorsis. Aristoteles l. d præterea genus equorum apud illos pusillum esse scripto reliquit.

9. Actiones *variæ. 1. ex Ctesia, Venationes, quas instituunt in lepores & vulpes non canibus, sed corvis, milvis, cornicibus & aquilis. 2. Ex Plinio, profectiones ad mare veris tempore, quas instituunt sagittis armati, & ova pullosq; alitum consumunt, quam expeditionem ternis mensibus conficiant, atq; aliàs futuris gregibus resistere nequeant. 3. Pugnæ & prælia cum gruibus: asserentibus Homero 3. Jliad. & Plinio atq; aliis plurimis, à quibus etiā vincantur & fugentur. Plin. lib. 4. c. 11. et Juvenalis l. d. atq; inducias habeant abscessu gruū l. 10. c. 23. Neq; hoc adeò mirandum: Cum & ex nostris hominibus iuvenis aliquando robustus à Cygno vincatur & alarum allisu aliquando ad ossifragium usq; tundatur: quid ni ergò grues Pygmæis insidiari poterunt, non alis modo, sed & pedibus & maximè oblongo in acutum rostro. Pugnæ*

causam

ſam fuiſſe ſatas fruges ait Mela, eò quòd illas ipſæ abſumebant, in ſumma erat annus itate, ut ait Scholiaſtes Homeri in librum us tertium Iliados. Hinc Ovidius lib. 6. tor.

Nec quæ Pygmæo ſanguine gaudet avis;

Non ergo credendum Euſtathio in Homem ſcribenti, Poëtam per gruum comparanem Troianorum tumultum amplificare; gmæos a. tanquam iucundā fabulæ partem re ſuo inducere. Quod ipſum ex eo & ex idâ docet Aldrovandus l. 20. de avibus 5. p. 141. Menecles a. 1. collectaneorum, ferente Athenæo l. 9. c. 13. non ſolùm cum uibus ſed etiam cum perdicibus eos decerre tradit.

CAPUT VII.

An Pygmæi ſint homines?

Actenus tribus præcedentibus capitibus inſtitutum fuit, an ſint vel fuerint olim Pygmæi, declarare. Quidam a. licet negare non ſint auſi tam apertam hiſtoriarum

arũ veritatem, eos quidem exſtare crediderũt, verùm homines non eſſe contenderũt, ſed potiùs ſimiarum genus quoddam, quæ ſententia fuit Alberti Magni l. 1. de animal. c. 3. qui eos vocat homines ſylveſtres, eſſeq́ eos non omninò homines, ſed ex parte. Cui aſſentitur Sueſſanus in commẽt. in 8 Ariſt. de hiſt. an. c. 12. & argumentis utitur: quòd non habeant uſum rationis perfectum, & quia careant verecundiâ, honeſtate, iuſtitiâ, iudicio & religione. Eiusdem ſententiæ ſunt Benedictus Varchius de monſtris & Ioh. Tinnulus in GlottoChryſio; & Paulus Iovius lib. de Moſcovit. Legatione docet Pygmæos magis ad ſimias, quàm ad homines accedere. Opinionem, quòd ſimiarum genus ſint quoddam, complures neoterici ſequuti ſunt, inprimis Geographi, quos non puduit in mappis Geographicis loco Pygmæorum ſimias cum gruibus pugnantes ridiculè depinxiſſe.

Ad opinionem Alberti, atq; aliorũ, reſpondendum abſurdum eſſe dicere ipſos eſſe ex parte homines ex parte bruta, cum medium inter hominẽ & non hominẽ non detur. Deinde Alberto & Sueſſano non dandum, rationis uſu carere

eosdem.

sdem. Sin autem minùs & imperfectius tione, quàm aliÿ, utuntur (de quo tamen ni- l certi constat) pari ratione pueri, Bæoti & umani adulti, moriones &c. ex numero ho- inum excluderentur. Et certè quæ capite ecedente allata sunt, rationis usum non in- num aut infirmum arguunt. Eos sine reli- one, iustitiâ, iudicio &c. esse, nullius gra- s scriptoris autoritate firmari potest. Et vel maximè essent ; inde tamen homines s non esse minimè evinceretur : siquidem ta- eorum defectus inde pullulare credi posset, od ob timorem gruum in cavernis delites- re cogantur ; nec iis solis, ut in his peccent, ntingat. Benè Cardanus, cuius verba non gebit adscribere l. 8. de variet. rerum c.). pag. 391. Qui v. dixerunt non ominũ hoc esse genus, sed quippiam me- ũ, quod neq; regatur, neq; habeat rẽpu- icam, loquitur tamen, & imperfectè, inter belluas & homines moribus & tione sint constituti, velut & de Satyris tiquitas fabulatur : hi maiori repre- nsione digni sunt. Existimant n. hoc, oniam hominem pluribus principijs

à belluis differre credunt, velut differ
pluribus potentijs, membris, facultat
bus atq; operationibus. Homo a. non ità
bellua differt: sed hoc uno quod est ratio
Est autẽ ratio, ut ex uno aliud inferre val
at, quæ est sæpiùs (ut alias dixi) geminata
ut in numeris, in mundi constitutione, to
rerum varietates, tot ornamenta affert
sicut in hypericonis herba pro exempl
videmus. Necesse est igitur animal habe
re, aut non habere hoc: neq; , inter ist
medium potest invenire: quod habe
homo est, quod non habet bellua. Si d
cas imperfectam habere, hoc esse nequit
quoniam, ut in arcanis demonstratur
est, omnis forma perfecta est, & suæ ope
rationis propriæ potens. Si obiicias
animalia quædam quosdam habere sen
sus hebetes, ut pisces visum: non form
hebes est, sed instrumentum cuius indi
cio est, quod & inter ipsa quædam præ
stant aliis, quoniam instrumentum ha
bent præstantiùs: at si forma ipsa & anim
circumscriptam haberet facultatem, ve

su

ſub optimo inſtrumento melior fieri non poſſet. At ſi dicas, tales eſſe Pygmæos, hominum comparatione atq; rationis ipſius, quales ſint piſces, viſus habitâ ratione, in comparatione ad aves, ad quadrupeda: nihilo ſeciùs fatearis oportet, Pygmæos perfectos eſse homines, quoniam eorum forma perfecta eſt: non autem medios inter belluas & homines.

Itaq; quo minùs homines ſint Gigantes, exceſſus magnitudinis nihil impedit: ita neq; defectus, quò minùs ſint homines Pygmæi. Verùm enim verò fuerunt plurimi, qui Pygmæos eſſe, aut nunquam fuiſſe clarè & constantè negaverint; & hodie qui nil niſi quod ipſi vident, palpantq;, negitent. Ita enim & novator, alias ingenioſiſſimus, Jo. Goropius, vulgatam tot ſæculis Giganteorum corporum magnitudinem in ſua Gigantomachia, quam aliquot ante annos edidit, audacter pernegat, ut verè videatur ipſe γιγαντομαχεῖν. *Ita quidam ſtolidiores, perſuadere ſibi non ſinunt in ſacris literis primos patres noſtros*

ad 800 vel 900 annos ætatem traduxiſſe, ſed annorum brevitate illam annorum multitudinem ſe poſſe eludere autumant; cùm æquè iis ac nobis luminaria creata fuerint in dies, tempora & annos; & nimiam annorum brevitatem initium generationis filiorum non admittat. Sic nonnulli quæ de latitudine & ambitu mæniorum Babylonis, de Ægÿptiis Pyramidibus, ex 7 orbis miraculis, de immanibus obeliſcis &c. narrari ſolent, conficta eſſe exiſtimant, quùm tamen partim pluribus literarum monumentis, partim reliquiis quibusdam adhuc exſtantibus veritas abundè ſit comprobata. Nam in Babylone, quæ nunc Bagatat appellatur, ferunt ſupereſſe non obſcura vetuſti illius muri veſtigia. In Ægypto quoq; antiquæ & ſuſpiciendæ illæ viſuntur Pyramides. Et Romæ 2 ingentes obeliſci conſpiciuntur, quos non ſine admiratione ego in iuventute meâ contemplatus ſum. Non igitur protinus explodenda ſunt, quæ à priſcis accepta hominibus, ſive de occultis naturæ viribus, ſive de inauditis exterarum gentium moribus, ſive de admirandis artificum

operibus,

operibus, fidem superare videntur.

Quidnam porrò potissimùm plerosq; moverit, ut Pygmæorum historiam pro fabula acceperint, sequenti dispiciemus capitulo.

CAPUT VIII.

Argumenta eorum, qui Pygmæorum historiam fabulosam censent, recitantur & refutantur.

EX autoribus luculentis, qui Pygmæos esse, aut fuisse inficiati sunt, deq; iis scripta pro commento fabuloso habuêre, fuit inter veteres primus & solus Strabo: qui complures postea ex neotericis sequaces nactus est, Cardanum, Budæum, Aldrovandum, Fullerum, atq; alios. Et rationum quidem præcipua momenta, quibus permoveri quis posset, congessit Cardanus l. 8. de variet. rerum c. 40. confuso ordine; quæ nos ordinatiùs disponemus, solutiones postmodum subiuncturi.

I. Cum omnia orbis mirabilia nostrâ ætate innotuerint, & novis navigationibus aliquoties totus peragratus sit orbis, cur non reperti fuißent Pygmæi? Hæc obiectio etiam Spigelij atq; aliorum est.

Respondeo 1. *Contrarium testari Mercatorum relationem apud Ananiam suprà cap.* 4. 2. *& licet non inventi eßent vivi à quolibet, pari iure Monocerota & alia negare liceret* 3. *Qui maria pernavigãt, vix oras paucas maritimas lustrãt, adeò nõ terras õnes à mari dißitas.* 4. *Neq; in oris illos habitare maritimis ex capite quinto manifestum est.* 5. *Qui testatum fecit se omnem adhibuisse diligentiam in inquirendo eos ut inveniret.* 6. *Jta in terra habitant, ut in antris vitam tolerare dicantur.* 7. *Si vel maximè omni ab omnibus diligentiâ quæsiti fuißent, nec inventi; fieri potest, ut instar Gigantum iam desierint, nec sint ampliùs.*

II. *Cardanus vel maximè urget Pygmæos non concedendos, quod 8. solùm annis vivant. Hoc v. absurdum esse his autumat rationibus.* 1. *quod hominis vita tam brevis in una gente eße non poßit.* 2. *Quia neceße eßet aliquas gentes illis proximas* 20 *aut* 30 *etiam annis vivere,* 3. *Si tam parùm viverent, parùm*

cùm etiam in utero matris essent. 4. Destiuerentur proprio hominis fine, videlicet contemplatione; nam tàm brevi viventes ad summam perfectionem in omnium scientiarum cognitione pervenire non possent.

Ad ipsam obiectionem quod attinet, autor nullus luculentus Pygmæorum ætatem ad octo duntaxat annos contrahit, & si vel maximè hoc quis assereret, verisimile est inter illos ut nos vivere quosdam diutiùs, quosdam breviùs. Sed concesso illo quod ponit adversarius, age despiciamus in quæ dicit absurda inde consequantur. Nam ad 3. cur impossibile? Simile certè affirmat Artemidorus, citante Plinio l. 7. nat. hist. c. 2. In Calingis eiusdem Indiæ gente, quinquennes concipere fœminas, octavum verò vitæ annum non excedere. Ita & qui Pygmæos dicunt octavo ætatis anno mori, dicunt generare quinto. Et autor est Ctesias, in quadam Indiæ gente, fœminas semel in vita parere, genitosq; confestim canescere. Simile videre est in animaliũ generibus alijs. Quod vaccæ tertio vel quarto anno apud nos concipere incipiant cottidianum est: at vidi apud rusticos nostrates nondum biennes peperisse:

immò factum est in hac nostra Selandia, ut vitula vix semestris conceperit, & trima te[...] pepererit. Taceo Garamantum genus quod non nisi 40 annorum vivit spacio. Ad 2. Non video hîc necessitatem, cum sæpè in terris vicinissimis ob soli diversitatem effecta diversissima. Ctesias n. referente ibid. Plinio, habet gentem ex his quæ appellatur Pandoræ in convallibus sitam, annos ducenos vivere, in iuventa candido capillo, qui in senectute nigrescat: contra alios quadragenos non excedere annos, iunctos Macrobiis, quorum fæminæ semel pariant: idq́; & Agatarchides tradit: Et fœminas septimo ætatis anno parere, senectam quadragesimo accedere volunt Clitarchus & Megasthenes. Iam verò Onesicritus, quibus in locis Indiæ umbræ non sint, homines vivere annos 130, nec senescere, sed ut medio ævo mori. Et Crates Pergamenos Indos, qui centenos annos excedant, nominat. Cyrnos Indorum genus Isigonus annis centenis quadragenis vivere. Ad 3. facilè solvitur. Vitulus enim 9 menses etiam in utero gestatur; non tamen eadem illi, quæ homini, ætas & vitæ spacium. Ad 4. Si

hominis

ominis, quà hominis ille finis eßet ; paucißimi certe hominum finem illum obtinent ; t integræ nationes barbaræ illo fine destituuntur : An propterea non vel eße illos, el homines non eſſe homines affirmabit Caranus?

II. *Cornelius de Lapide in 27 Ezech. egat Pygmæorum gentem : Quia primus Pygmæorum autor est Homerus Poëta abulosus.* R. I. *Nisi probetur omnia apud Homerum eße fabulosa & falsa ; nihil mitabit hæc ratio.* 2. *Autores alÿ permulti fide igni suprà citati sunt.*

V. *Jdem ; quia Autores inter se de loco ißentiunt. Responsum est supra c. 5. de oco.*

. *Alij inquiunt & obÿciunt, pro fabulosis habenda, quæ paucorum oculis conspicienda se exhibent.* R. *Ridicula obiectio. Quis stupenda plurima in sacris literis recensita falsitatis argueret, quia vel pauci viderunt, vel hodiè similiter non conspiciuntur? Sic & in profanis historÿs quædam sunt,*

quæ

quæ fidem videntur superare, licet verissima. Exemplo sint formicæ Indicæ magnos canes æquantes; de quibus supra. Cornu plantabile in Insula Goa, quod ex animalibus mactatis proiectum, radices agit in illa terra, non in aliâ itim, & radicem acquirit brassicæ similem: de quo Linscbotus hist. Ind. part. 4. Ind. or. cap. 17. Et quis non pro mero figmento cum Polydoro Virgilio haberet, reperiri anseres in lignis seu arboribus (quas pingit Claud. Duretus) nascentes, nisi rem ita se habere in Scoticis insulis confirmassent, Munsterus in Cosmograph. l. 2. c. de Scotia, Cardanus de varietate rerum. Olaus Magnus l. 19. c. 8. Maiolus tom. 1. canicular. c. 21. Lobelius in Herbario. Hector Boëth. in Scotiæ descriptione in Insulis Hebridibus, Ortelius in Scotia & Hybernia, Cornel. Scribonius in Epit. histor. de gentibus septentrion. Alex. ab Alexandro de diebus genialibus, Antonius Torquemada in suo Hexamero. Joh. Bapt. Porta in Phytognom. Andreas Thevetus in suâ Cosmographia, Pierius Va-

lerianus

ianus in suis Hieroglyphicis. Job. Boterus sua relatione. Aldrovandus in Ornithoia & de Testaceis lib. 3. c. 178. itim Gyraldus in historia Hiberniæ, Saxo Grammaticus, Æneas Sylvius in descriptione Europæ, & aliÿ complures.

